

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

2
0
2
5

MESLEKİ VE TEKNİK
ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA

TANITIM VE YÖNLENDİRME KİTAPÇIĞI

meslegimhayatim.meb.gov.tr

ORTAÖĞRETİM KURUMLARININ AMACI

- Öğrencileri bedenî, zihnî, ahlaki, manevi, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi, demokrasi ve insan haklarına saygılı olmayı, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamayı,
- Öğrencilere ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür eğitimi vererek öğrencileri yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlamayı,
- Eğitim ve istihdam ilişkilerinin Bakanlık ilke ve politikalarına uygun olarak sağlıklı, dengeli ve dinamik bir yapıya kavuşturulmasını,
- Öğrencilerin öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularının geliştirilmesini,
- Öğrencilere çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazandırmayı,
- Öğrencilere yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmayı,
- Öğrencilerin dünyadaki gelişme ve değişimleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenebilmelerini,
- Öğrencilerin bilgi ve becerilerini kullanarak proje geliştirebilmelerini ve yeni teknolojiler üretebilmelerini,
- Teknolojiden yararlanarak nitelikli eğitim verilmesini,
- Hayat boyu öğrenmenin bireylere benimsetilmesini,
- Eğitim, üretim ve hizmette uluslararası standartlara uyulmasını ve belgelendirmenin özendirilmesini,
- Öğrencilerin araştırma, geliştirme ve tasarım konularında bilgi ve becerilerinin geliştirilmesini amaçlar.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN AMACI

Sosyal ve ekonomik sektörler ile iş birliği içinde ulusal ve uluslararası mesleki yeterliliğe, meslek ahlakına ve mesleki değerlere sahip, yenilikçi, girişimci, üretken, ekonomiye değer katan ehil iş gücü yetiştirmektir. Genel ortaöğretim kurumlarının amaçlarının yanı sıra sanayi, ticaret, turizm, tarım, sağlık, teknoloji ve benzeri alanlarda ulusal ve uluslararası standartlar ve sınıflamalara, ulusal yeterliklere ve mevzuata dayalı olarak nitelikli işgücünün yetiştirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerin güncellenmesi, uygulanan programlarla girişimcilik, meslek ahlakı, ahilik bilinci ve öz güveni yüksek, kendini doğru ifade edebilen, sosyal, estetik algısı gelişmiş, sosyal ve çevresel sorumluluk bilinci ile iş alışkanlığı kazanmış, istihdama hazır, önceki öğrenmelerini ve denklığı tanınmış mesleki eğitime ilişkin tüm belgeleriyle hayata, istihdama ve yükseköğretime hazır bireylerin yetiştirilmesi amaçlanır.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN ÖNCELİKLERİ

- İhtiyaç doğrultusunda nitelikli iş gücü yetiştirmek,
- Mezunların üretime katılacak şekilde yetişmesini sağlamak,
- Mesleki ve teknik eğitim sistemini sürekli geliştirmek ve kalitesini yükseltmek,
- İş piyasasının ihtiyaçlarına göre modüler öğretim programları hazırlamak,
- Ekonomide verimlilik ve rekabet gücünün artırılması için eğitimin sosyal ve sektörel entegrasyonunu sağlamak,
- Öğrencileri milli kültür ve ahlakın temeli olan ahilik anlayışıyla ve bu anlayışa özgü iş ahlakı değerleriyle yetiştirmek,
- Sektörün dijital dönüşümü çerçevesinde yeni iş alanlarının oluşturulması ve istihdamın artırılmasında rol oynayan girişimcilik anlayışını kazandırmaktır.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI OKUL TÜRLERİ VE PROGRAMLARI

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

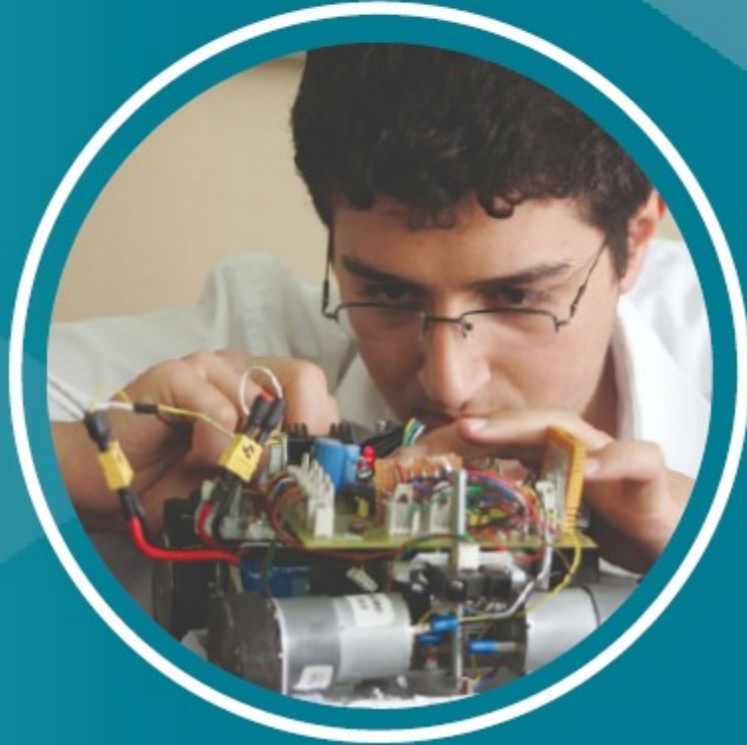
- Anadolu Meslek Programı (AMP)
- Anadolu Teknik Programı (ATP)
- Mesleki Eğitim Merkezi Programı (Ustalık Programı)

Çok Programlı Anadolu Lisesi

- Anadolu Meslek Programı (AMP)
- Anadolu Lisesi Programı (AL)
- Anadolu İmam-Hatip Lisesi Programı (AİHL)
- Mesleki Eğitim Merkezi Programı (Ustalık Programı)

Mesleki Eğitim Merkezi

- Mesleki Eğitim Merkezi Programı (Ustalık Programı)

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM EĞİTİM SÜRECİ

8. SINIF

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
Çok Programlı Anadolu Lisesi
Mesleki Eğitim Merkezi

ANADOLU TEKNİK
PROGRAMI
/ANADOLU MESLEK
PROGRAMI
(SINAVLI)

HAZIRLIK
SINIFI*

9. SINIF
ALAN
EĞİTİMİ

10. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

11. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

12. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

ANADOLU
MESLEK
PROGRAMI
(SINAVSIZ)

9. SINIF
ALAN
EĞİTİMİ

10. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

11. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

12. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

MESLEKİ EĞİTİM
MERKEZİ
PROGRAMI

9. SINIF
ALAN/DAL
EĞİTİMİ

10. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

11. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

12. SINIF
DAL
EĞİTİMİ

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI

Mesleki ve teknik ortaöğretimde; **Anadolu meslek/Anadolu teknik programlarında 53 alan** ve bu alanlara ait **114 dal** ile **mesleki eğitim merkezi programlarının 39 alan 193 dalına** ait **öğretim programlarının tamamı ulusal ve uluslararası meslek standartları, sektörün talepleri, bilimsel ve teknolojik gelişmeler gözetilerek ilgili alan uzmanları, sektör, meslek kuruluşu, üniversite ve diğer paydaş temsilcilerinin katkı ve katılımları** ile modüler yapıda kazanımlara dayalı olarak güncellenmektedir.

2024-2025 eğitim öğretim yılı seçmeli dersleri mesleki ve teknik Anadolu liselerinde uygulanan 53 alan ve 114 dala ait liste ile mesleki eğitim merkezlerinde uygulanan 39 alan ve 193 dala ait liste gibi birçok bilgiye **<https://meslek.meb.gov.tr>** adresinden ulaşabilirsiniz.

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDEKİ ALANLAR

Adalet	Kuyumculuk Teknolojisi
Aile ve Tüketici Hizmetleri	Laboratuvar Hizmetleri
Bilişim Teknolojileri	Maden Teknolojisi
Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	Makine ve Tasarım Teknolojisi
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	Matbaa Teknolojisi
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	Metal Teknolojisi
Denizcilik	Metalürji Teknolojisi
El Sanatları Teknolojisi	Mikromekanik
Elektrik-Elektronik Teknolojisi	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	Moda Tasarım Teknolojileri
Gazetecilik	Motorlu Araçlar Teknolojisi
Geleneksel Türk Sanatları	Muhasebe ve Finansman
Gemi Yapımı	Pazarlama ve Perakende
Gıda Teknolojisi	Plastik Teknolojisi
Grafik ve Fotoğraf	Plastik Sanatlar
Güzellik Hizmetleri	Radyo-Televizyon
Halkla İlişkiler	Raylı Sistemler Teknolojisi
Harita-Tapu-Kadastro	Sağlık Hizmetleri
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	Siber Güvenlik
Havacılık ve Uzay Teknolojisi	Tarım
Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı	Tekstil Teknolojisi
İnşaat Teknolojisi	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme
İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği	Uçak Bakım
Kimya Teknolojisi	Ulaştırma Hizmetleri
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri
	Yiyecek İçecek Hizmetleri
	Ayakkabı ve Saraciyeye Teknolojisi
	Seramik ve Cam Teknolojisi

BURLULUK VE YATILIK İMKÂNLARI

- Maddi imkânları yetersiz olan öğrencilerimiz isterlerse yatılık imkânlarından ve İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavına (İOKBS) girerek sınav sonucuna göre başarılı olan öğrenciler bursluluk imkânlarından faydalanabilir.
- Genel Müdürlüğümüz ve çeşitli kurum/kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolleri kapsamında başarılı olan öğrencilere özel burs desteği sağlanmaktadır.
- Genel Müdürlüğümüze bağlı pansiyonlu okullarda yatılı okuma imkânı bulunmaktadır.

MESLEKİ REHBERLİK, KARİYER PLANLAMA, MESLEK ALANLARI HAKKINDA BİLGİLER

Bakanlığımız tarafından hazırlanan meslegimhayatim.meb.gov.tr adresinde bulunan **Mesleğim Geleceğim ve Kariyerim** bölümünde yer alan mesleki rehberlik, kariyer planlama, mesleğin özellikleri, iş olanakları, yerleşilebilecek yükseköğretim programları ile meslek alanları hakkında pek çok bilgiye ulaşılabilmektedir.

İŞLETMELERDE MESLEKİ EĞİTİM VE STAJ

- Öğrencilerimiz, kayıtlı oldukları program türüne göre işletmelerde mesleki eğitim veya staj olarak mesleki eğitim uygulamalarını gerçekleştirmektedir.
- **İşletmelerde Mesleki Eğitim:** Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise kayıtlı oldukları mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında veya işletmeler ile kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitimdir.
- **Anadolu meslek programındaki** 12. sınıf öğrencileri haftada **3 gün**; yoğunlaştırılmış eğitimde 10 ve 11. sınıfın mayıs ve eylül aylarında haftalık azami çalışma süresini geçmemek şartıyla haftada **6 gün**, mesleki eğitim merkezi programlarına kayıtlı öğrenciler ise 9. sınıftan itibaren tüm sınıf seviyelerinde haftada **4 gün** olarak işletmelerde mesleki eğitim görmektedir.
- **Staj:** Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Anadolu teknik programında kayıtlı öğrencilerin, tüm derslerini okulda görmeleri nedeniyle mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini ve okulda olmayan tesis, araç-gereci tanımlarını sağlamak amacıyla **40 iş günü** işletmelerde uygulama eğitimi gördüğü mesleki eğitimdir.
- **Anadolu teknik programındaki** öğrenciler 10 günü 9. sınıf sonunda olmak üzere 11. sınıf sonuna kadar ders dışı zamanlarda **40 iş günü** staj görmektedir.
- **Kardeş okul uygulaması,** uluslararası ikili anlaşma, protokol ya da bir proje kapsamında, sigorta dâhil, her türlü sorumluluk kendilerine ait ve giderleri kendileri ya da proje çerçevesinde karşılanmak üzere alanlarıyla ilgili beceri eğitimi, stajlarını yurtdışındaki işletmelerde de yapılabilmektedir. Daha fazla bilgi için www.ua.gov.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

SİGORTA İŞLEMLERİ İLE İŞLETMELERDE MESLEKİ EĞİTİM VE STAJ ÜCRETİ

Öğrencilerimizin güven içinde eğitimlerine devam etmesi ve oluşacak herhangi bir olumsuz durumda mağdur edilmemesi amacıyla mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Anadolu Teknik/ Anadolu Meslek ve Mesleki Eğitim Merkezi Programlarında alan eğitiminin başladığı 9. sınıftan itibaren iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı **sigortalanmaktadır**. Öğrencilere işletmede mesleki eğitim ve stajları süresince işletmeler tarafından **asgari ücretin en az %30'u tutarında** ücret ödenmektedir.

İŞKUR İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMLARINDAN YARARLANMA

Türkiye İş Kurumu tarafından 15 yaş ve üstü bireylere sağlanan işbaşı eğitim programlarından öğrenim gördüğü meslek hakkında bilgi, beceri ve görgüsünü artırmak isteyen **mesleki ve teknik Anadolu lisesinde öğrenim gören öğrencilerimiz yaz tatillerinde** faydalanabilmektedir.

İşbaşı eğitim programına katılan **öğrenciler için ücret verilmektedir.** Ayrıca iş kazası ve meslek hastalıkları ile genel sağlık sigortası prim giderleri sağlanmaktadır.

İŞKUR tarafından yayınlanan İMD İŞKUR Meslek Seçimine Destek Dergisi'nden ve <http://www.iskur.gov.tr> adresinden bilgi alınabilmektedir. Ayrıca İŞKUR'un iş ve meslek danışmanlarından destek alınabilir.

Meslek Lisesi Mezunlarına Artırımlı Cep Harçlığı Ödenmesi

Meslek lisesi mezunlarının, mezun oldukları alanda yer alan mesleklerde düzenlenen programlara katılmaları hâlinde cep harçlığı ödemeleri %30 artırımlı yapılmaktadır.

BİLİM, SANAT, KÜLTÜR VE SPOR FAALİYETLERİ

Öğrencilerimizin çok yönlü gelişimini desteklemek amacıyla;

- Uluslararası MEB Robot Yarışması,
- Sıfır Atıkla Sanat Yarışması,
- Ahilik Anlayışında Sanat ve Estetik Konulu Kısa Film Yarışması,
- İnsan ve Tabiat Temalı Zamanı Durduranlar Fotoğraf Yarışması,
- Gastronomi Festivali ve Yemek Yarışması,
- “Ben Her Yerde Varım” Projesi,
- Anadolu'nun Özünden Sözüne Söyleşiler,
- “Bir Fikrim Var” paylaşım platformu

yarışma ve etkinlikler Genel Müdürlüğümüzce düzenlenmektedir.

Ayrıca; Genel Müdürlüğümüz ile çeşitli kurum/kuruluşlar arasında imzalanan iş birliği protokolleri kapsamında ilgili meslek alanlarına yönelik çeşitli yarışma ve etkinlikler düzenlenmektedir. Yarışmada derece alan öğrencilere teşvik edici ödüller verilmektedir. Ürünlerin patent, telif haklarına ilişkin başvurular yapılmaktadır.

MESLEKİ EĞİTİM PAYDAŞLARLA GÜÇLENİYOR

Mesleki ve teknik eğitimde sektör iş birliğini ve eğitim alt yapısını güçlendirmek, kaliteyi artırmak, öğrencilerin işletmede beceri eğitimi ve staj imkânlarını artırmak, mezunların istihdamını kolaylaştırmak, öğretmenlerin ve sektörde çalışanların mesleki bilgi ve becerilerini artırmak ve öğrencilere burs sağlamak amacıyla 223 kurum ve kuruluşla 227 iş birliği protokolü yürütülmektedir.

Yapılan protokollerle öğrencilere istihdam ve bursluluk olanakları sağlanarak eğitim-öğretim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARININ BAŞARISI

Tüm mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının güncellenen okul ortamları, atölye ve laboratuvarlarında gerçekleştirdiğimiz eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yanı sıra öğrencilerimizin akademik ve sosyal hayatı, mesleki beceri ve kariyer gelişimini en üst noktaya taşıyacak ulusal ve uluslararası yarışmalar, projeler ve etkinlikler yürütülmektedir.

2023 LİSELERİ İÇERİSİNDEKİ MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARININ BAŞARILARI									
İl	Okul Adı	Okul Türü	Alan	Kazandı	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf	Toplam
MERSİN	Osmanlı Devletleri Tarihini ve Kültürünü Tanıtma Yarışması	İTÖ	İSLAMİYET VE İLK İNŞAAT	480.000					480.000
	Atölye Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	475.000	481.000	478.000	471.000	473.000	1.907.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	İSLAMİYET VE İLK İNŞAAT	471.000	478.000	475.000	468.000	461.000	1.903.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	465.000	472.000	469.000	462.000	455.000	1.863.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	460.000	467.000	464.000	457.000	450.000	1.838.000
MERSİN	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	455.000	462.000	459.000	452.000	445.000	1.813.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	450.000	457.000	454.000	447.000	440.000	1.788.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	445.000	452.000	449.000	442.000	435.000	1.767.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	440.000	447.000	444.000	437.000	430.000	1.748.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	435.000	442.000	439.000	432.000	425.000	1.733.000
MERSİN	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	430.000	437.000	434.000	427.000	420.000	1.714.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	425.000	432.000	429.000	422.000	415.000	1.693.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	420.000	427.000	424.000	417.000	410.000	1.678.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	415.000	422.000	419.000	412.000	405.000	1.663.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	410.000	417.000	414.000	407.000	400.000	1.648.000
MERSİN	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	405.000	412.000	409.000	402.000	395.000	1.633.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	400.000	407.000	404.000	397.000	390.000	1.618.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	395.000	402.000	399.000	392.000	385.000	1.603.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	390.000	397.000	394.000	387.000	380.000	1.588.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	385.000	392.000	389.000	382.000	375.000	1.573.000
MERSİN	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	380.000	387.000	384.000	377.000	370.000	1.558.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	375.000	382.000	379.000	372.000	365.000	1.543.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	370.000	377.000	374.000	367.000	360.000	1.528.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	365.000	372.000	369.000	362.000	355.000	1.513.000
	Okulun En İyi Okulu Yarışması	İTÖ	ELİTİVEK ELEKTRİK VE TEKNİK ALAN	360.000	367.000	364.000	357.000	350.000	1.498.000

MEB GASTRONOMİ FESTİVALİ VE YEMEK YARIŞMASI
MANSİYON ÖDÜLÜ KONYA KARPATAY ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU ÖĞRENCİLERİ

16. ULUSLARARASI MEB ROBOT YARIŞMASI
OTONOM ARAÇ KATEGORİSİ - TÜRKİYE 1.Sİ ANKARA ABDURRAHMAN VE NERMIN BİLİMLİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ ÖĞRENCİLERİ

"GİRİŞİMCİLİK VE FÜTÜVET" TEMALI AFİŞ YARIŞMASI
1.Sİ ANKARA SATI KADIN MESLEKİ TEKNİK ANADOLU LİSESİ ELANUR DERTLİ

AHİLİK ANLAYIŞINDA SANAT VE ESTETİK KONUSU KISA FİLM YARIŞMASI
1.Sİ MERSİN TİCARET ODASI MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ ÖĞRENCİLERİ

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARINI TAMAMLAYANLARA DÜZENLENEN BELGELER VE DAYANAKLARI

DİPLOMA

Ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara, e-okul sistemindeki kayıtlar esas alınarak bitirdikleri okul türüne göre diploma verilir. Bütün derslerden başarılı olmasına rağmen stajını tamamlamayanlara diploma düzenlenmez. Mesleki eğitim merkezi öğrencileri diploma alabilmek için ustalık belgesini almaya hak kazanmış olmanın yanında Bakanlıkça belirlenecek fark derslerini mesleki eğitim merkezlerinde düzenlenecek yüz yüze eğitim programları veya açık ortaöğretim kurumları yoluyla başarmak zorundadır.

İŞ YERİ AÇMA BELGESİ

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının dört yıllık programlarının 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamındaki alanlarından mezun olanlara Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 69 uncu maddesindeki esaslara göre diplomalarıyla birlikte kullanılmak üzere iş yeri açma belgesi düzenlenir. Özel kanunlarla belirlenen sağlık meslek alanlarında iş yeri açma belgesi verilmez. İş yeri açma yetkisi özel kanunlarla belirlenen ya da başka bir kurumun iznine bağlanmış meslek alan/dallarında verilen ustalık/iş yeri açma belgeleri tek başına iş yeri açma imkânı vermez.

SERTİFİKA

Anadolu teknik ve Anadolu meslek programından mezun olanlara öğrenimleri süresinde alanın seçmeli meslek dersini/derslerini başarı ile tamamlamaları hâlinde sertifika düzenlenir.

The certificate template features a decorative border with a repeating geometric pattern. At the top center is the logo of the Ministry of National Education of Turkey. Below the logo, the word 'SERTİFİKA' is printed in a bold, sans-serif font. Underneath, there is a table with several rows and columns for entering personal details. At the bottom, there is a line for a signature and a date field.

BAŞARILAN DERSLERİ, MODÜLLERİ, KREDİLERİ GÖSTEREN BELGE

Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından mezun olanlardan isteyenlere alınan ve başarılı dersleri, modülleri, kredilerini ve mesleki eğitim gördüğü/stajını yaptığı işletmenin adını gösterir belge düzenlenir.

The form is titled 'BAŞARILAN DERSLERİ, MODÜLLERİ, KREDİLERİ GÖSTEREN BELGE'. It is divided into several sections. The top section is a header with the Ministry of National Education logo and the title. Below this is a table for personal information. The main part of the form is a large table with columns for 'DERS ADI', 'MODÜL ADI', 'KREDİ', and 'NOT'. There are two main sections for this table, one for 'MESLEKİ VE TEKNİK DERSLER' and one for 'MESLEKİ VE TEKNİK DERSLERİNİN DİĞER DERSLERİ'. Below the table, there is a section for 'İŞLETMENİN ADI' and 'İŞLETMENİN ADRESİ'. At the bottom, there is a section for the student's signature and the institution's stamp.

KALFALIK BELGESİ

Mesleki eğitim merkezlerinde kalfalık eğitimi gören öğrencilere teorik ve pratik eğitim birbirini tamamlayacak şekilde planlanan ve yürütülen programlar uygulanır. Bu merkezlerde verilen temel derslere ek olarak isteyen öğrencilere diplomaya götüren fark dersleri verilir. Mesleki eğitim merkezine devam eden öğrenciler 11. sınıftan itibaren her ders yılı sonunda yılsonu beceri sınavına alınır. 11. sınıfın sonunda girilen beceri sınavı kalfalık sınavı olarak uygulanır. Mesleki eğitim merkezi öğrencilerinden 11. sınıfın sonunda yapılan kalfalık sınavlarında başarılı olan ve başarısız dersi bulunmayanlara **kalfalık belgesi** verilir.

USTALIK BELGESİ

Mesleki eğitim merkezlerinde ustalık eğitimi gören öğrencilere teorik ve pratik eğitim birbirini tamamlayacak şekilde planlanan ve yürütülen programlar uygulanır. Bu merkezlerde verilen temel derslere ek olarak isteyen öğrencilere diplomaya götüren fark dersleri verilir. Mesleki eğitim merkezine devam eden öğrenciler 11. sınıftan itibaren her ders yılı sonunda yılsonu beceri sınavına alınır. 12. sınıfın sonunda girilen beceri sınavı ustalık sınavı olarak uygulanır. Kalfalardan programlarında öngörülen teorik ve pratik eğitim süresi sonunda yapılan ustalık sınavlarında başarılı olanlara Ustalık Belgesi düzenlenir. En az ortaöğretim kurumu mezunlarından Bakanlıkça belirlenen Mesleki Eğitim Merkezi Telafi Çerçeve Öğretim Programını başarı ile bitirenlere **ustalık belgesi** verilir.

USTA ÖĞRETİCİLİK BELGESİ

Ustalık veya iş yeri açma belgesine sahip olanlar ile en az ön lisans seviyesinde mesleki eğitim almış olanlar, okul ve kurumlarca açılan iş pedagojisi kursuna katılabilirler. İş pedagojisi kursu uzaktan eğitim yolu ile de düzenlenebilir ve sınavları e-Sınav şeklinde yapılabilir. Kursu başarı ile tamamlayanlara **usta öğreticilik belgesi** verilir. Usta öğreticilik belgesi; ustalık belgesi, iş yeri açma belgesi veya en az ön lisans diploması ile kullanılır.

EUROPASS SERTİFİKA EKİ

İşveren ve eğitim kurumlarının mesleki eğitim yeterliliğini daha kolay anlamalarına yardımcı olacak bilgiler içeren bir belgedir. Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından mezun olanlardan isteyenlere Türkiye Yeterlilik Çerçevesi kapsamında, öğrenim süresince kazandıkları temel yeterlilikler hakkında bilgiler içeren **Europass sertifika/diploma eki** düzenlenir. Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanan söz konusu belgeye

<https://europass.gov.tr/sertifikaeki/91-meb-sertifika-eki.html> adresinden ilgili tüm taraflarca ulaşılabilmektedir.

europass

MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARINI TAMAMLAYANLARIN HAKLARI VE DÜZENLENEN BELGELER

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanların diplomalarına **“Bu diploma sahibi 29/4/1992 tarihli ve 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine göre eğitimi aldığı alan/dalda ‘Teknisyen’ unvanını kazanmıştır.”** ifadesi yazılır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının dört yıllık programlarının 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamındaki alanlarından mezun olanlara bu yönetmeliğin 69 uncu maddesindeki diplomaların düzenlenmesi ve teminine ilişkin esaslar çerçevesinde ustalık belgesinin yetki ve sorumluluklarını taşıyanlara, mesleklerinde bağımsız iş yeri açma belgesi verilir. İş yeri açma yetkisi özel kanunlarla belirlenen sağlık meslek alanlarında iş yeri açma belgesi verilmez.

İş yeri açma yetkisi özel kanunlarla belirlenen ya da başka bir kurumun iznine bağlanmış meslek alan/dallarında verilen ustalık/iş yeri açma belgeleri tek başına iş yeri açma imkânı vermez.

Bağımsız **İş Yeri Açma Belgesi e-Okul/e-Mesem sistemi** üzerinden öğrencinin mezun olduğu okul müdürlüğünce düzenlenir.

The screenshot shows the 'e-okul' system interface. At the top, there is a logo and the text 'Okul Bilgi Sistemi'. Below that, there is a section titled 'Okul Bilgi Sorgulama'. A red warning message is displayed: 'Not: Bu sistemde 2000 yılında çıkarılan değişiklikler uygulanmıştır. İşlem yapıldığında bu tür değişiklikler kullanıcıların bilgilerine yansımaktadır.' Below the warning, there are input fields for 'Eğilim Kodu' (with a dropdown menu), 'Eğilim No', 'T.C. Kimlik No', 'Belge No', and 'Belge Tarihi'. An orange 'Sorgula' button is at the bottom.

The screenshot shows the 'e-Mesem Sistemi Belge Sorgulama' window. It has a title bar with a close button. The interface includes the following fields: 'Belge No' with a text input field containing 'Belge No'yu Yazın'; 'Kimlik No' with a text input field containing 'TC Kimlik No'yu Yazın'; 'Doğrulama Kodu' with a large, stylized number '7851' and a person icon; and 'Kodu Girin' with a text input field containing 'Doğrulama Kodunu Girin'. A 'Belge Sorgula' button is located at the bottom right.

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ MEZUNLARINA VERİLEN HAKLAR VE DÜZENLENEN BELGELER

53 alanda ve bu alanlar altındaki **114 dalda** uygulanan öğretim programlarından mezun olanlara alanlarında çalıştıklarında **teknisyen** ünvanı verilmektedir.

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi programlarından mezun olanlara Anadolu Teknik veya Anadolu Meslek Program türünün ilgili alan ve dalında;

- Diploma,
- İş Yeri Açma Belgesi,
- Usta Öğreticilik Belgesi,
- Sertifika,
- Europass Sertifika Eki,
- Aldığı ve Başardığı Modülleri, Dersleri ve Kredileri Gösteren Belge verilmektedir.

MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ MEZUNLARINA VERİLEN HAKLAR VE DÜZENLENEN BELGELER

39 alanda ve bu alanlar altındaki **193 dalda** uygulanan öğretim programlarından diploma olarak mezun olanlar alanlarında çalıştıklarında **teknisyen** ünvanı ile istihdam olmaktadır.

Mesleki Eğitim Merkezi Programlarını tamamlayanlara ilgili alan ve dalda;

- Diploma (Ustalık Belgesi sahiplerine),
- Kalfalık Belgesi,
- Ustalık Belgesi,
- Europass Sertifika Eki,
- Usta Öğreticilik Belgesi verilmektedir.

YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞ

- Mesleki ve teknik eğitim okullarından mezun olan öğrenciler, **Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) katılarak başarılı oldukları takdirde, ön lisans (2 yıllık) veya lisans (en az 4 yıllık) programlarına yerleşme fırsatı** bulur.
- Bu süreçte, mesleki ve teknik eğitim okulu mezunlarının yükseköğretime geçişlerinde **herhangi bir hak kaybı yaşamaz**, diğer ortaöğretim kurumlarından mezun olanlarla **aynı şartlarda yükseköğretim kurumlarına giriş hakkına sahip olur**.
- Bu sistem sayesinde, öğrenciler mesleki ve teknik bilgilerini daha ileri düzeyde eğitim alarak geliştirme şansını elde eder ve kariyer yollarını genişletebilir.

ÖN LİSANS PROGRAMLARINDA EK PUAN

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 45. maddesi;
(d) bendinde bir mesleğe yönelik program uygulayan liselerin mezunlarının, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenecek aynı alanda bir **ön lisans programına** yerleşmelerinde, merkezi sınavlardan almış oldukları puanlara bu fıkranın (b) bendine göre hesaplanan ortaöğretim başarı puanı ve bu puanın Yükseköğretim Kurulu tarafından **tespit edilecek katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak puan eklenmektedir.**

İlgili Yükseköğretime Geçiş Kılavuzlarında da mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının tabloda belirtilen alan/dallarından mezun olanlar yine tabloda gösterilen yükseköğretim ön lisans programlarına yerleştirilirken, yerleştirme puanları OBP'nin 0,12 ile çarpılması ve puanlarına eklenmesi suretiyle yerleştirme yapılmaktadır.

TABLO 6C Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumu Mezunlarının Ek Puanları ile Yerleşebilecekleri Ön Lisans Programları

LİSANS PROGRAMLARININ MTOK KONTENJANLARI

Yükseköğretim Kurulunca hazırlanarak ilan edilen 2023 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) **Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu**'na göre;

Meslek lisesi mezunlarına üniversitelerin **Teknoloji Fakülteleri, Turizm Fakülteleri ile Sanat ve Tasarım Fakültelerinde MTOK (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumu) kontenjanı** ayrılmıştır.

Adli Bilişim Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Mekatronik Mühendisliği gibi popüler alanları da içeren mühendisliklere yerleşebilmek için mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olmak gerekmektedir.

PROGRAM ADI	ÖĞRENİM YILI	PUAN TURU	PROGRAM ADI	ÖĞRENİM YILI	PUAN TURU
Adli Bilişim Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	İnşaat Mühendisliği (MTOK)	4	SAY
Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	Makine Mühendisliği (MTOK)	4	SAY
Bilgisayar Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	Mekatronik Mühendisliği (MTOK)	4	SAY
Bilişim Sistemleri Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	Metalleri ve Malzeme Mühendisliği (MTOK)	4	SAY
Biyomedikal Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	Moda Tasarımı (MTOK)	4	EA
El Sanatları (MTOK)	4	SÖZ	Otomotiv Mühendisliği (MTOK)	4	SAY
Elektrik-Elektronik Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	Rekreasyon Yönetimi (MTOK)	4	SÖZ
Endüstri ve Tasarım Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	Tekstil Mühendisliği (MTOK)	4	SAY
Enerji Sistemleri Mühendisliği (MTOK)	4	SAY	Tekstil Tasarımı (MTOK)	4	EA
Gastronomi ve Mutfak Sanatları (MTOK)	4	SÖZ	Yazılım Mühendisliği (MTOK)	4	SAY

ASKERLİK ERTELEME HAKKI

7179 sayılı Askeralma Kanunu'nun 20.maddesi 3/a fıkrasında yer alan; "Öğrenim kurumlarından terk, ilişiği kesilen veya mezun olanlardan; **lise veya dengi okuldan mezun olduğunu belgeleyenlerin** askerlikleri istekleri hâlinde mezuniyet tarihinden itibaren **üç yıl, mesleki ve teknik lise mezunları için ilave üç yıl süreyle ertelenir.** Bu erteleme süreleri lise veya dengi okul mezunları için 22, mesleki ve teknik lise mezunları için 25 yaşını tamamladıkları yılın sonunu geçemez" hükmüne göre askerliklerini erteleme hakları bulunmaktadır.

MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÜLKEN VE
GELECEĞİN İÇİN
SENİ
BEKLIYORUZ